

ЛАСКАВО ПРОСИМО У СВІТ ПИВА

ХОТЛОСЯ Б МЕНІ, ЩОБ ВРАЖЕННЯ від кожного келиха пива були неймовірно розкішними, а коли напій добрий — це можливо. Але ми не завжди приділяємо пиву ту увагу, на яку воно заслуговує, і гірше робимо лише собі. Отримання справжнього задоволення від пива — як, власне, будь-яка усвідомлена насолода у житті — вимагає певних знань, досвіду і душевного стану.

Головне, не думайте, що навчитися розуміти і оцінити пиво — важка праця. Ні, цей досвід один з найприємніших. Але, щоб отримати від пива максимум вражень, треба докласти трошки зусиль. У цій книжці я виклав у логічний і структурований спосіб пивний досвід, бо пиво, може, й скромний напій, але не простий. Його варять усюди, де ростуть зернові культури, окрім — яка іронія! — Середнього Сходу, його історичної батьківщини. Пиво увійшло до всіх сфер життя, від священних до світських, його використовують і в давніх релігійних таїнствах, і на галасливих студентських гулянках. Чи є воно джерелом поживних речовин і безпечної води, чи особливою розкішшю, на кожну потребу чи забаганку знайдеться своє пиво. І неважливо, чи жали ячмінь серпами, варили сусло у кошиках, пили через очеретяну соломинку, чи створили натисканням кнопки на автоматичній броварні, схожій на зореліт. Це може бути невиразний промисловий напій чи творчий доробок, дорогоцінний і приголомшливий, як найкраще

вино. Світле, темне, міцне, легке, пінисте, без бульбашок, у банці, у плясці, розливне — пиво легко набуває потрібної форми і ролі, якої від нього вимагають, та робить це надзвичайно елегантно. Пиво — універсальний напій.

Попри значні досягнення, ми знаємо про пиво напрочуд мало. Навіть про якісь базові поняття, на кшталт «Що таке пиво?», «З чого його роблять?», «Чому темне пиво — темне?», нам теж відомо небагато. Якщо ми про це так і не дізнаємося, то залишимося без жодного уявлення про те, яких див себе позбавляємо, наприклад, з яким пивом найкраще поєднується барбекю-сендвіч, або коли варто повернути погане пиво. Щоб відкрити надзвичайний всесвіт пива, багато вчитися не треба.

Пиво — складний напій, складніший для розуміння, ніж вино, в сенсі напою у келиху. Його можна зварити з десятків складників і використати при цьому сотні різних підходів. На відміну від винороба, пивовар сам створює рецепт, щоби отримати кінцевий продукт, який задовольнить побажання споживача. Кожне варіння потребує вибору за вибором, і результат кожного з цих виборів буде помітний у келиху, якщо розуміти процес виробництва. Існує безліч пивних стилів, і вони не є непорушними пірамідами, а радше піщаними дюнами, які змінюються і рухаються під впливом вітрів часу, кожен з власним минулим, теперішнім і майбутнім. Ну і врешті-решт, завжди існує купа неправдивої, шкідливої інформації.

**«Нектар пізнавши й трунки солодові,
Вже рветься муза з ратищем до бою».**

— Річард Брасвейт, «Записки Барнабі», 1638 р.

Пивні глибини і широти

Ця книжка має на меті стисло і наочно ознайомити вас із багатим світом пива та дати необхідні знання, щоб його розуміти і головне — отримувати від нього насолоду.

Історія пива почалася раніше за цивілізацію і, певною чином, пиво мало на нас такий же вплив, як і ми на нього. Наші взаємозв'язки з пивом є ключем до розуміння його ролей у суспільстві, що, зі свого боку, допомагає розбиратися у бурхливому розмаїтті кольорів, міцності і смаків широкої пивної родини.

Пиво — демократичний напій. Його не обходить елітарність нерухомості чи унікальні природні умови. Лише від вибору солода і броваря залежать аромат, смак, текстура і колір напою, вони перетворюють кілька загальнодоступних складників у вишуканий витвір мистецтва. Будь-хто зі знаннями, пристрастю і вигадливістю може варити прекрасне пиво. Коли куштуєш пиво, то його вигляд, багатогранний аромат, кожен розважливий ковток — наче споглядання душі чоловіка чи жінки, які його зварили. Ця залежність від людини, а не від божественного провидіння, і є однією з найкращих рис пива.

«Від міцних напоїв порубляться двоє, хоч пря та нічого не варта. А з гальбою пива ця спірка мінлива зійде непомітно у жарти».

— «У славу пива», 1888 р.,
збірка давніх британських поезій,
присвячених пиву, автор невідомий

Як відданому поціновувачу пива, вам інколи доведеться представляти цей напій невтаємниченим. І як всюди, гарна презентація — це вже половина успіху. Це не оманливе прикрашення. Якісне пиво потрібної температури, налите у відповідний келих, у найбільш сприятливих умовах — ось ваша мета. Будь-який компроміс — це обман і щодо пивовара, і того, хто це пиво питиме.

Ця книжка і багато самостійної практики направлять вас на шлях до розуміння всіх тих багатьох речей, в яких криється дивовижа гарно звареного і зі задоволенням випитого пива.

Пивна спільнота

Gemütlichkeit — так німецькою зветься «затишок», і це слово часто використовують, щоб описати теплу і приємну атмосферу бару з камином і трофеями полювань як, наприклад, у Вісконсині. Це чудове слово, але воно має більші і ширші змісти, я люблю акцентувати увагу на його «тиші», коли йдеться про опис спільноти, де люди не сваряться, перебувають у злагоді і мирі, відкидають підозри й відмінності, і просто насолоджуються компанією одне одного. Подібні терміни є у різних мовах, зокрема у чеській, голландській, російській, і данці мають щось схоже, але англійська змушена запозичувати німецьке слово.

У пиві є щось особливе. Зверніть увагу на радість, яка бризками фонтанує з полотен Брейгеля, де фламандські селяни п'ють пиво і танцюють, хоча життя у них не з легких. Цивілізація, так само як і культура, квітне там, де є гальба пива. Пиво об'єднує людей і робить це уже тисячі років.

Пивний бізнес теж не позбавлений цього духу братерства. Тоді як конкуренти на рин-

«Селяни танцюють». Пітер Брейгель старший, 1568 р.

Упродовж тисячоліть пиво слугувало засобом, що об'єднував суспільство. Ось приклад того, як у XVI столітті веселилися селяни.

ку зневажають один одного, наче учасники Холодної війни, серед броварів таку ворожість рідко помітиш. Маркетологи кидаються одне на одного з молотами і лещатами, а пивовари товаришують. Можливо, причина — вітха приналежності до обмеженого кола людей, які точно і непохитно впевнені, що їхня праця робить щасливими багатьох інших.

Сьогоднішня пива

Зараз із якісним пивом все іще цікавіше. Класичні стилі не втрачають важливості, але вигадливі пивовари вперто розширюють рамки мистецтва пивоваріння і завойовують славу, і їх підтримує невгамовна спрага шанувальни-

ків до щоразу нових цікавинок. Усюди майстри шукають способи створити свій особливий продукт, що містив би місцеві складники та передавав би особливості культури, і час-то ці спроби приносять дивовижні результати. Є пивоварні, що спеціалізуються на пиві, збродженому дикими дріжджами, пиві спонтанного бродіння, пиві, витриманому на деревині, пиві з додаванням рослин й інших дарів природи. Є пивоварні, що самостійно вирощують складники для свого пива, варять етноцентричне пиво, бочкове пиво, сесійне, відновлюють історичні стилі тощо.

Усупереч численним відмінностям, більшість видів крафтового пива — яскраві, навіть агресивні зразки, справжня протиотрута всьому безликому і однаковому, що заповонило навколишній світ. До традицій видатного

спадку Великобританії, Німеччини, Бельгії можуть ставитися майже з побожністю або сприймати їх лишень як відправну точку.

До того ж крафтовики наввпередки жечуться за незвичайними смаками, починаючи від потужного охмеління до «імперіалізації» кожного стилю. Попереду поки що суперщільні сорти пива, що досягають 27% алкоголю, вони наздогнали портвейн і дихають в спину міцним напоєм. Деякі з них, наприклад «Samuel Adams Utopias», коштують від

Пиво «Sam Adams Utopias»

Бочки — приклад ще однієї давньої технології, відновленої і покликаної покращувати смак і аромат пива.

захмарних 200 доларів за пляшку, але ця сума є мізерною проти цін на всілякий екзотичний міцний алкоголь. Водночас неабияку популярність має сесійне пиво з помірною щільністю та багатим смаком.

У Великобританії справжній ель, який колись пили повсюдно, став особливим пивом, а кількість людей, яка навідується у паби, загрозливо зменшується через здорожчання, обмеження для водіїв й інші причини. Дивовижні класичні бельгійські сорти пива становлять лише 15% внутрішнього ринку пива Бельгії. Німецьке пиво заслужено поважають на батьківщині, але через його одноманітність цілком вірогідні подальші поглинання маленьких пивоварень пивними гігантами. Те ж саме можна сказати і про Чехію. Але в усіх цих священних пивних столицях з пут обтяжливих традицій виривається нове покоління пивоварів, які натхненні ідеєю і намагаються варити місцеве пиво, свіже і знову захопливе, інколи руйнуючи усталені канони. Все більше випадків, коли пивовари надихаються історією. Безліч забутих стилів повернули до життя. Лишень погляньте на вибух популярності в США й інших країнах терпкуватого, солоного гозе й інших північнонімецьких сортів «вигнанців» пива. Пивні археологи сучасності викопали їх та інші давні стилі, і тепер вони завойовують прихильність пивоварів і пиволобів завдяки вабливій суміші автентичності і креативності.

Яким би насправді не було колись «фермерське» пиво, цей термін стає нестримно привабливим у наш індустріалізований час. І як наслідок — пивовари радісно перекладають цю ідею у повне своєрідності пиво, частогусто створене з використанням таких рустикальних складників, як дуб чи дикі мікроорганізми, що надають простому напою надзвичайних глибин смаку.